
ПРИВРЕДНОПРАВНО ОКРУЖЕЊЕ

Др Александар ВУЛЕТИЋ

доцент на Универзитету „Унион – Никола Тесла“, Београд

QUO VADIS, NOMEN AGENTIS? – МОВИРАНИ ФЕМИНИНУМИ У ФУНКЦИОНАЛНИМ СТИЛОВИМА ПРИВРЕДНО-ПРАВНОГ ДИСКУРСА

Резиме

У овом раду разматра се актуелна лингвистичка проблематика родне равноправности у савременом српском језику привредно-правне стирке и науке, саљедана из уља најроминентнијих одлика йоменуће йојаве – мовираних фемининума и социјалних фемининайива. Ова социолингвистичка номољехничка анализа има за циљ да уйойребом аналитичке и дескриптивне методе укаже на све учесћалије йрисуство йоменућих нових лексичко-семантичких јединица у раслојеним функционалним стиловима йривредно-йравне йисмене и усмене дискурсне дихојомије. Скрейањем йажње на чињеницу да су законйисци већ йрејознали йоменућу йојаву, и йо у Закону о равнойравности йолова, рад указује на мојуће йравце и форме законйисања и комуникације у новом Грађанском законйику Рејублике Србије, али и йривредно-йравном окружењу уойише.

Кључне речи: мовирани фемининуми, функционални стил, йривредно йраво, родна равнойравност.

I Раслојавање језика и функционални стилови (привредног права)

Језик није хомогена и потпуно јединствена целина, без обзира на то да ли је нормиран или не. Изложен многобројним друштвеним, временским, просторним и функционалним утицајима и променама, језик се раслојава у специфичне појавне облике. Ови облици називају се варијететима језика или подјезиком. Дакле, како у оквиру говорног, тако и у оквиру писаног медијума, језик варира у инвентару, избору и употреби средстава којима потенцијално располаже. Раслојавање језика манифестује се на бар три начина:¹ *територијално раслојавање језика на дијалекте, друштвено раслојавање на социолекте и функционално раслојавање на функционалне стилове.*

Поред територијалног раслојавања језика, које се огледа у чињеници да исти језик донекле различито употребљавају његови говорници који потичу са различитих делова истог говорног подручја, и социјалног раслојавања језика, са социолектима који представљају друштвено дистинктивне варијетете којима се одликују друштвене групе дефинисане пре свега социоекономским положајем, степеном образовања, професијом, узрастом и полом – за овај рад највећи значај има *диференцирање језика на функционалном нивоу.*²

Према предмету комуникације језик се, дакле, диференцира у *функционалне стилове или рејистре*. Појам *стил* или *рејистар* односи се на језичка средства карактеристична за поједине сфере употребе језика (политика, привреда, право, религија, спорт...). Ово су, дакле, варијетети који поседују своју сопствену терминологију. Ови регистри се тематски разликују, а уколико дође до израженијих струковних обликовања језика у посебне сврхе, тада говоримо о *стручним језицима*.³ Њихове препознатљиве и упадљиво приметне карактеристике, стручна фразеологија и терминологија (дакле, пре свега лексика, а ређе граматика), разрађене су и систематизоване у оквиру датих области, тј. струка. Инвентар, избор и употреба језичких средстава, дакле, прилагођава се посебним улогама, функцијама и задацима језика које намећу потребе научно-стручних домена.

1 Овај поглед заступа Ранко Бугарски, *Увод у описну лингвистику*, Београд, 2003, док Милорад Радовановић, *Социolingвистика*, Сремски Карловци – Нови Сад, 2003, говори о четири правца раслојавања језика: у функционалном, социјалном, индивидуалном и територијалном смислу.

2 Стана Ристић, *Раслојеност лексице српског језика и лексичка норма*, Београд, 2006.

3 Р. Бугарски, *нав. дело*, стр. 45.

1. Језик није (само један) стил

Према општеприхваћеној социолингвистичкој теорији Б. Тошовића о раслојавању језика на функционалне стилове, иначе добрим делом заснованој на учењу чувене Прашке лингвистичке школе, функционални стилови су „екстралингвистички условљене системске реализације језика у одређеним областима људске делатности“.⁴ Тошовић, према тим областима људске делатности, разликује пет основних функционалних стилова: *књижевноуметнички*, *научни*, *јублицистички*, *административни или јавни* и *разговорни* (Тошовић (2002), стр. 96–98), истичући при томе да научни, административни или правни и публицистички функционални стил припадају сфери јавне употребе језика. О административном, односно правном стилу Тошовић каже да покрива правну делатност, те писану комуникацију тела установа и органа државних и друштвених субјеката. Исти аутор дефинише и подстилове правног стила: *законодавни* (језички израз закона, подзаконских прописа и општих аката), *јословни* (језички израз споразума, уговора, фактура, поруџбеница, сертификата, полиса и сл.), *дипломатски* (језички израз међународних уговора, конвенција, нота, меморандума, акредитива, коминикеа и др.), *индивидуално-јошврдни* (језички израз потврда, сведочанстава, диплома и сл.), *кореспонденцијски* (језички израз писама, телеграма, извештаја, захтева, позива, молби и сл.).⁵ М. Луковић у свом чланку о српском правном језику потпуно оправдано тврди (Луковић (2006), стр. 535): „Устаљени термини административни функционални стил и правни функционални стил у потпуности су синоними јер је овде администрација узета у најширем значењу: као област стварања и примене права.“ Међутим, исти аутор у наставку свог текста каже да се овим постојећим терминима може у истом значењу придодати и трећи термин – правни језик, који јасно упућује на употребу језика у области права.⁶

Наш став је да се термини стил и језик, као прво, не могу поистовећивати. Језик је виша, стилу надређена социолингвистичка појава. Иако говоримо о језику права, већ раслојеном појавном облику општег језика, ми и даље говоримо о језику које може да има, и има, своје раслојене функционално-стилске реализације. Па зар језик права нема, поред већ поменутог административног, и научни стил? Уџбеници, научне публикације и научни радови писани су научним стилем. Такође, постоји и разговорни стил у правној, односно привредно-правној

4 Бранко Тошовић, *Функционални стилови*, Београд, 2002, стр. 65.

5 Б. Тошовић, *нав. дело*, стр. 355.

6 Милош Луковић, „Српски правни језик“, *Архив за јавне и друштвене науке*, бр. 3–4/2006, стр. 1535.

дискурсној дихотомији, и то као врло битан и специфичан појавни облик језика струке, баш као и што сваки други научно-стручни регистар има свој разговорни стил, не постојећи, дакле, при том искључиво у писаном дискурсу. Можда изгледа натегнуто, али могли би наћи примере и публицистичког и књижевноуметничког стила у привредно-правној језичкој бази (правно-историјска документаристика или афористика на пример).

Дакле, један богат и сложен научно-стручни језик као што је језик привредног права, који је непосредно повезан и испреплетан са економско-финансијском терминологијом, која је неретко основ свеукупног привредно-правног термилошког фонда,⁷ итекако има своје реализације у готово свим функционалним стиливима и подстиливиима. Управо због социолингвистичких специфичности сваког од поменутих стилова, и реализација, односно дистрибуција мовираних фемининума у тим стиливима ће бити другачија.

II Мовирање, мовирани фемининуми и социјални фемининативи

Творбени начин за формирање мовираних фемининума у српском језику познат је под називом именичка моција. „Овим термином означавамо способност језика да помоћу одређених форманата гради називе за бића женског пола од корелативних именица мушког рода. (...) За именичку моцију је карактеристично да је моциона изведеница мотивирана мушким корелативом и да се у творбеном процесу семантика мушког корелатива не мења. Такав творбени процес називамо *мовирање* а његов производ – *мовирани фемининум*. Основна карактеристика мовираног фемининума јесте да он остаје у оквирима семантичке области мушког корелатива, а деривацијом је само пол промењен.“⁸ Именице супротног пола у моцијском односу чине моцијске парове (нпр. *заступник* – *заступница*, *јуномоћник* – *јуномоћница*, *адвокат* – *адвокаткица*, *јавник* – *јавница*, *једседник суда* – *једседница суда*).

Најчешћи облици мовираних фемининума су именице женског рода типа *potina professionis*, које се још називају социјални фемининативи. „Социјални фемининативи су суфиксалне именичке изведенице женског рода које имају значење професионалног или неког дру-

7 Одличан пример корпуса економско-правне терминологије представља књига: Мирко Васиљевић, *Компанијско право (право привредних друштва Србије и ЕУ)*, Београд, 2005.

8 Божо Ђорић, „Моциони суфикси у српскохрватском језику“, *Монографије Филолошкој факултета Београдској универзитету*, књ. 53, Београд, 1982, стр. 6–7.

гог друштвеног статуса, нпр. *хришћанка*, *шефица*, *чистиачица* и сл. за разлику од биолошких феминатива, нпр. *јолубица*, *лавица*, *слоница* и сл.⁹ Мовирани фемининуми, односно социјални фемининативи у привредно-правном регистру су, дакле, суфиксалне именичке изведенице женског рода које означавају особе женског пола које су део привредно-правног окружења, без обзира да ли су део законописаног административног и научног сегмента овог дискурса (нпр. *ошћећена*, *шужена*, *ојшужена*, *окривљена*, *шишићеница*, *клијенџикиња*), или су у питању титуле и занимања које жене у привредно-правном окружењу имају (нпр. *јравница*, *адвокаџица*, *шужийељка*, *јредседница суда*, *заменица/јомоћница јредседника*, *јравобранијељка*, *засјуйница*, *јорџијаролка*, *заменица јавној шужиоца*), или су у питању нека друга подручја и сфере права у привреди где се жене појављују (нпр. *јрофесорка*, *исјираживачица*, *сарадница*, *виша сарадница*, *сјручна сарадница*, *академкиња*, *доценџикиња*, *консулџанџикиња*, *савејница*, *дирекџорка*).

1. Од неутралне ка конкретној употребној ситуацији

Е. Барић говори нам о општој или неутралној употребној ситуацији и појединачној или конкретној употребној ситуацији мовираних фемининума.¹⁰ По нашем мишљењу, ово је један од кључних сегментата битних за разумевање и даљи „развој“ мовираних фемининума у привредно-правном дискурсу. Наиме, према овој ауторки, општом употребном ситуацијом називамо ситуацију у којој пол није задан, нити га је потребно задавати, а конкретном употребном ситуацијом можемо назвати ситуацију у којој је пол задан, па његово неизрицање нарушава граматички склад скупа којем припада. Примере за општу употребу, у којој се мушки лик користи као неутрални облик и заступа оба пола, налазимо код разних врста натписа (на вратима и у јавним установама уопште – нпр. *адвокај*, *јредседник суда*, *шужилац*), текстова конкурса (нпр. *Конкурс за радно место судској јријравника*), обавештења (нпр. *Обавештавају се сви клијенџи банке...*), назива друштава и удружења (нпр. *Удружење јравника Србије*) и сл.

Међутим, чим дође до конкретизације појма, са подручја општег долазимо на подручје конкретног, па одређени облик не представља само занимање, већ и пол особе која то занимање обавља. Ово се посебно испољава у случајевима апозиције у реченици (нпр. *Адвокајџица Мара Пилиповић објаснила је јуче...*; или *Порџијаролка* Трговинског

9 Предраг Пипер, Иван Клајн, *Нормативна јрамајџика срјској језика*, Нови Сад, 2013, стр. 54.

10 Еугенија Барић, „Моџијски парњаџи и њихова употреба“, *Расјраве*, св. 13, Загреб, 1986, стр. 15–17.

суда Јована Јовановић изјавила је у обраћању медијима... или Звездана Јанчић, *финансијска директорка* нашег познатог извозника...).

2. Фемининуми кроз стилове

Добро је познато да мовирани фемининуми и социјални фемининативи у оквиру моцијских парова одавно постоје у лексици привредног права (нпр. *џужени* – *џужена*, *џужийељ* – *џужийељка*, *окривљени* – *окривљена*). Међутим, они се прво појављују у разговорном и, посебно данас, публицистичком функционалном језичком стилу, док се њихова еманација у научни и административни стил „одлаже“ због низа социolingвистичких фактора. „Постоје социјални фемининативи изведени од именица мушког рода, нпр. *докторка*, *професорка*, *шефица*, који су у широкој употреби у разговорном стилу, али се мање употребљавају у другим стиловима, а избегавају се у научном и административном стилу.“ (Пипер, Клајн (2013), стр. 55). Отпор према мовираним фемининумима у правном, односно административном стилу заснива се на изузетно великој ригидности и крајњој фиксираности овог функционалног стила, што није случај само у српском, већ и у многим другим језицима. Међутим, данас су жене присутне у готово свим областима научне, стручне и професионалне делатности, те заиста постоји стварна потреба да се њихова звања и титуле у тим делатностима творбено означе. На овај начин стварају се нови женски парњаци досадашњим мушким облицима за звања и занимања, настају нови моцијски парови, језик се обогаћује новим творбеним јединицама.

Са друге стране, правни стил обилује немаркираним терминолошким облицима, као што су *лице*, *сйрана*, *сйранка* и *субјект*, у смислу деперсонализације, односно полне и родне (де)маркације предметног појма, што је добра одлика овог стила, па се ови термини у комбинацији са низом детерминатора и модификатора врло често и користе – нпр. *йравно*, *физичко*, *малолетно*, *йунолетно*, *йужено лице*, *ујоворна сйрана*, *йривредни субјект*, и сл.

3. Она је и правник и правница

Како, дакле, тумачити чињеницу да у разговорном и публицистичком стилу, те у конкретној, односно појединачној употребној ситуацији, привредно-правни језички регистар обилује мовираним фемининумима које корисници језика врло радо и често користе, док се правни, односно административни стил и формална привредно-пословна комуникација одликују занемаривањем ових језичких средстава?

Како ствари тренутно стоје, претпостављамо да ће судбина мовираних фемининума, односно њихова интеграција у језик привредно-правне струке остати амбивалентна – у разговорном и публицистичком стилу биће добродошли, док ће правно-административни стил и формалнији облици комуникације још увек бити забрањена зона за ове „језичке новотарије“. Међутим, то ће бити само до тренутка док нам неко не каже да се тиме крше људска права. А онда ће се ствари мењати, у правном, лингвистичком и номотехничком смислу.

III Творбом речи до родне равноправности

Питање полне, односно родне једнакости одавно привлачи пажњу низа друштвених група и покрета, институција и удружења, појединаца из разних научних области, друштва у целини. Свој став о једнакости жена и мушкараца одавно су у правној форми изнеле Уједињене нације,¹¹ а данас се у оквиру Европске уније и њених тела¹² воде широке и озбиљне кампање којима се не само скреће пажња на положај жена у друштву и доносе одговарајући противдискриминаторни закони, него и реализују пројекти који за циљ имају да родну равноправност „спроведу у дело“ и да жене у друштву заиста учине видљивијим.

Поменути процеси су се пренели и на поље језика. Циљ појединих бораца за људска права јесте да свесно утичу на језик како би га учинили родно издиференцираним и несексистичким. С обзиром на разлике у структурама, пореклу и системима светских језика, овај процес не одвија се у свим језицима на исти начин. Узимајући, дакле, у обзир поменуте специфичности језика, али и разлике засноване на националним језичким политикама, те макролингвистичкој перцепцији појма полне, односно родне једнакости и родно осетљивог језика, као и политизацији поменуте проблематике, у појединим језицима (нпр. у енглеском језику), у погледу остварења родне издиференцираности врше се процеси окренути ка стварању *родне неутралности*, односно употреби родно неутралних именица типа *nomina agentis et professionis*. На англосаксонском говорном подручју то је решавано потпуном неутрализацијом обележја рода: на пример, уместо *businessman* или *businesswoman* препоручује се коришћење *business traveller*, *agent* или *executive*, уместо *ombudsman* препоручује се употреба термина *mediator*, а уместо *salesman* и *salesgirl*

11 The Universal Declaration of Human Rights (1948), The Convention Against Discrimination in Education (1960), Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (1979) су примери за само неке од њих.

12 Један од одбора при Европском парламенту је и Одбор за права жена и равноправност полова.

– *salesperson*, уместо *chairman* и *chairlady* препоручује се *chairperson* или *chair*. Такође, формирање фемининатива уз помоћ врло продуктивног енглеског моционог суфикса *-ess* сматра се пејоративним и препоручује се употреба родно неутралних облика (нпр. *poet*, *author*, *flight attendant* уместо *poetess*, *authoress*, *stewardess*), јер инсистирање на обележавању пола у ствари може указивати на дискриминацију.¹³

Ово је готово потпуно друкчији став у оквиру теорије родне равноправности од оног који се у одређеним лингвистичко-политичким круговима заговара у нашој јавности. У нас, у српском језику (а и у многим другим словенским језицима) инсистира се на стварању посебних облика именица женског рода које су изведене од именица мушког рода (тзв. мовирани фемининуми и социјални фемининативи) не би ли се на тај начин истакла видљивост жене у језику. Различити погледи на помнуте неуједначености процеса и специфичности језика и даље доводе у сукоб званичан лингвистички врх у Србији и групе окупљене око идеје за безрезервне промене у језику.

1. Поларизација ставова: о родној неутралности генеричког мушког рода

Став најмеродавнијег српског лингвистичког тела, Одбора за стандардизацију српског језика, јасан је и кратак по овом питању: „Облике женског рода за именице које значе професије треба употребљавати тамо где је њихова употреба у складу са постојећом нормом и добром језичком праксом. Када је реч о облицима женског рода за означавање професија који нису нормирани или уобичајени у језичкој пракси, исправно је користити генерички мушки род (нпр. *борац*, *џилош*, *академик*), јер његова употреба никако не имплицира дискриминацију жена, већ подразумева свет о једнакој друштвеној (људској) вредности мушкарца и жене.“¹⁴ У овим Одлукама Одбора још се додаје: „Родна неутралност генеричког мушког рода у српском језику није *цретијосџавка*, већ лингвистичка чињеница: граматички и природни род именица у српском језику нису идентични. Граматике српског језика у званичној употреби кажу да именице које значе врсту, звање или занимање означавају бића оба пола (*човек/људи*, *џас*, *џолуб*, *џисац*, *судија*...). Стога тврдња да употреба генеричког мушког рода угрожава права жена бива у нескладу са важећим ставом лингвистичке науке. И не само то – оваква би тврдња подразумевала да су готово сви законодавни акти Републике Србије, почев од Устава – родно дискриминаторски, јер се

13 A. Desprez-Bouanchaud, и др., *Guidelines on Gender-Neutral Language*, UNESCO, 1999, стр. 7–15.

14 Одлуке бр. 57 и 60 Одбора за стандардизацију српског језика.

у њима не користе доследно облици женског рода. И у самом Закону о равноправности полова користи се генерички мушки род (*сведок, по-слодавац,...*). При том, Закон о равноправности полова, сасвим у складу са важећом граматиком српског језика, изричито каже: *Термини којима су у овом закону означени положеји, професије, односно занимања, изражени у траматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.*¹⁵

Ипак, постоје и ставови који се разликују од ставова званичног српског лингвистичког врха. Њих најбоље илуструје проф. Свенка Савић, једна од најагилнијих ауторки у овој области: „...српски језик, као и неки други словенски језици, има доследно уткану родну перспективу, тј. свака именица има род (мада постоје и двородне именице типа *судија* и сл.). Управо дато правило употребе женског рода за занимања жене је у духу српског језика. И ту нема проблема док је занимање на нижим нивоима друштвене лествице (нико се не буну против употребе речи *сиремачица, куварица*). Лингвисти праве проблеме за титуле и занимања која су високо на лествици моћи у друштву где жене не смеју бити видљиве у језичкој форми! Залажем се за то да се у језику види женска особа која већ обавља политичку, научну и другу функцију и има статус у друштву. Њихов број није занемарљив. Много је *филозофкиња, психолошкиња, боркиња* за разна права, а пре свега људска – па и за право на другачије мишљење.“¹⁵

Колико-толико помирљив тон овим поларизованим ставовима можда можемо наћи у *Нормативној траматичкој српској језика*: „Приликом оцене нормативне прихватљивости новијих социјалних феминатива треба их разматрати понаособ, јер степен и облик њихове укључености у језички систем, посебно у систем функционалних стилова није у сваком поједином случају исти. Социјални феминативи новијег порекла као именички неологизми које предлажу и за које се залажу представници одређених политичких погледа често се не могу сматрати одликом доброг књижевног језика док не уђу у ширу употребу и ако нису добро уклопљени у систем савременог српског језика“, па се у наставку ове реченице наводе десетине таквих неологизама, односно социјалних феминатива, од којих издвајамо „...*ајенџкиња, аласкиња, ајосџолка, архимандрџица, бизнисменка, декаденџкиња, ејнојеоџрафкиња, ејискоја, инвалиџкиња, јајџачица, каубојџка, омбудманка, хирурџкиња.*“ (Пипер, Клајн (2013), стр. 55–56).

15 Свенка Савић, „Женски род за жене“, *Политика*, Београд, 9. сеп. 2006.

2. Закони, равноправност и род пред пороткињама, стручњакињама и суткињама

Дакле, један од најчвршћих српских научно-стручних језичких бедема, језик права, са свом својом херменеутичношћу и ригидношћу, по први пут се, чини се, бар накратко, једном реченицом у једној уводној законској одредби, позабавио поменутом проблематиком равноправности полова путем лингвистичких средстава. Тај историјски догађај у српској историји законописања „одиграо се“, као што смо рекли, у Закону о равноправности полова из 2009. године, у којем стоји да термини којима су у закону означени положаји, професије, односно занимања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.¹⁶ Иако у потпуности покрива становиште званичног српског језичког врха о генеричкој неутралности мушког рода, ова одредба закона је битна зато што се њоме износи став о свесности чињенице да постоји врло битан сегмент у језику, сегмент родне обележености, односно диференцираности, која може да игра изузетно битну улогу у перцепцији појма и закона о родној односној полној равноправности у друштву.¹⁷ На овај начин, микролингвистички контекст исказивања равноправности полова у језику, односно правичности и једнакости полова у друштву уопште, ставља језик и номотехнику у жижу (привредног) права у једном новом светлу. А како ствари стоје, ово може да буде само почетак сценарија који су се већ подобро „одвили“ у земљама и законским актима у нашем окружењу.

Уколико се неком учини да ова тематика представља шекспировско „много буке ни око чега“, нека погледа Закон о родној равноправности Црне Горе из 2007. године у чијем члану 4 стоји: „Дискриминацијом, у смислу става 1 овог члана, сматра се и сексуално узнемиравање, подстицање другог лица на дискриминацију, као и коришћење речи у мушком роду као генерички неутралне форме за мушки и женски род.“ Уколико се не придржавате ове законске одредбе и у комуникацији са дамама не користите наведене социјалне фемининативе, можете бити осуђени на плаћање казне у износу од неколико хиљада евра. А да не буде забуне око звања, занимања и титула за даме у Црној Гори, тамошње Министарство за људска и мањинска права, објавило је и Регистар у којем су таксативно прописани облици за мушки и женски род,

16 Закон о равноправности полова (Сл. гласник РС, бр. 104/2009), Основне одредбе, чл. 10.

17 Да ли, при том, поменута формулација о родној неутралности генеричког мушког рода из Закона о равноправности полова треба да се уврсти и у нови Грађански законик РС, те да се на тај начин покаже његова црта правичности и једнакости свих грађана и грађанки наше државе?

у којем се, између осталих, прописује употреба следећих мовираних фемининума (које можемо срести у привредно-правном окружењу): *актиуарка, банкарка, брокерка, економистикиња, аналиитичарка, инспектиорка, испитражна сушкиња, књиовоикиња, набављачица, овлашћена рачуновоикиња, порезница, пороикиња, посредница, правна секретарка, правна помоћница, проценитељка, референикиња, ревизорка, сушкиња, стручњакиња, судска испедница, сувервизорка, презористикиња...*¹⁸

IV Уместо закључка: *Quo vadis, nomen agentis?*

У светлу свега изнетог, а у складу са опредељењем наше државе да се прикључи Европској унији, високоразвијеној демократској заједници народа у којој се инсистира на предузимању свих врста и облика антидискриминаторних мера, укључујући и инсистирање на већој видљивости жена у друштву, те самим тим и у језику, немојмо се чудити када, прво у говорном а затим и осталим функционалним стиливима српског језика привредног права, ускоро видимо, прочитамо и чујемо следеће мовиране фемининуме, односно социјалне фемининативе: *ноитарка, извршитељка, уштеривачица дугова, ликвидаторка, стицаитељка, уоварачица, дужница, налоодавка, имайтељка, стицаитељка, поверитељка, усуйитељка, оставитељка, прокурисикиња, шитеиница, осигураваитељка, осигуравачица, оклонодаваитељка, оклонопримайтељка, ортакиња, соиственица, ошпремитељка, сведокиња, пороиница, комисионарка, дейоненикиња, комитеникиња, иуномоћница...*¹⁹

Коликогод нам данас ови неологизми били неумесни и непотребни и коликогод се чинило да не могу освојити правни функционални језичко-стилски бастион, можда ће управо правници бити ти који ће, законопишући нове антидискриминаторне, демократске и несексистичке законе, морати да уведу неке од ових неологизама, а по препоруци наших, за људска права забринутих партнера из Европске уније.

Што се тиче следећег одредишта конзистентног и јасног става српске граматике о родној неутралности генеричког мушког рода од Вука па наовамо, није искључено да ће то бити одредиште на којем ће језик поново бити разапет.

18 Сања Мијушковић, *Рејситаар занимања, звања и ишијула жена*, Министарство за људска и мањинска права Црне Горе, 2013, стр. 20–50.

19 Готово сви фемининуми формирани су на основу њихових моцијских парњака које смо идентификовали у Радној верзији Грађанског законика Републике Србије, књиге I, II, III, IV (према <http://arhiva.mpravde.gov.rs/lt/articles/zakonodavna-aktivnost/gradjanski-zakonik/>) од 12.3.2015.

Aleksandar VULETIĆ, PhD

Assistant Professor at the University „Union – Nikola Tesla“, Belgrade

QUO VADIS, NOMEN AGENTIS? – FEMININE NOMINA AGENTIS ET PROFESSIONIS IN THE FUNCTIONAL STYLES OF THE ECONOMIC-LEGAL DISCOURSE

Summary

This paper discusses the current linguistic issue of gender equality in the contemporary Serbian language of economic-legal profession and science, viewed from the perspective of the most prominent feature of the phenomenon – feminine nomina agentis et professionis. By using analytical and descriptive methods, this nomotechnical sociolinguistic analysis aims to point to the increasingly frequent presence of the aforementioned new lexical-semantic units in stratified functional styles of the economic-legal written and oral discourse dichotomy. By drawing attention to the fact that lawmakers have already recognized the aforementioned phenomenon in the Law on Gender Equality, the paper suggests possible directions and forms of communication in the new Civil Code of the Republic of Serbia, as well as in the economic-legal setting in general.

Key words: *nomina agentis et professionis, functional styles, business law, gender equality.*